

“5275 sayılı Kanunun 48/3-c maddesi uyarınca hücreye koyma cezalarının infazından önce hükümlü, hekim tarafından muayene edilmekte ve ilgilinin bu cezaya kazanamayacağına anlaşılmaması halinde cezanın infazı sonraya bırakılmakta veya hekiminin belirleyeceği aralıklarla infaz edilmektedir. Koşullu salıverilme tarihine kadar hükümlünün iyileşemeyeceğinin tam teşekküllü Devlet veya üniversite hastanesi sağlık kurulu raporu ile saptanması hâlinde ise hücreye koyma cezası yerine ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası iki katı süreyle uygulanmaktadır. Ancak aynı maddenin 48/4-g bendinde hücreye koyma cezasına karşılık ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezasının kaldırılmasında ve iyi halin kazanılmasına ilişkin süre belirlenirken doktor muayenesi sonucu cezanın infazının sonraya bırakılması halinde geçen süre ile sağlık kurulu raporu sürecinde geçen süre göz ardı edilmiştir. Oysa, hükümlünün kusur ve ihmalden kaynaklanmayan bu süreç hükümlünün disiplin cezasının kaldırılma süresini ve dolayısıyla iyi halini kazanarak açık ceza infaz kurumuna ayrılma ve/veya koşullu salıverilme süresini uzatmaktadır.

Hücreye koyma cezasının infazında, hükümlünün sağlık durumu yönünden cezaya katlanıp katılamayacağına tespiti için geçen sürelerin hükümlü aleyhine sonuç doğurarak hak kaybına neden olması hukuka uygun düşmemektedir. Disiplin ceza kararlarının kesinleşme ve infazına ilişkin prosedür ve gerçekleşmesi gereken koşullar nedeniyle uzayan süreç ve hükümlünün kusurundan kaynaklanmayan gecikmelerin hükümlü aleyhine sonuç doğurması ve disiplin cezası kaldırılma süresinin uzatılması hukuk Devleti ilkesi ile bağdaştırılmaz.

Anayasanın 2 nci maddesine göre; Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına saygılı bir hukuk Devletidir. 19 uncu maddesine göre; “Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.” Yine Anayasanın 38 inci maddesine göre; “Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur. İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran müeyyide uygulayamaz.”

Bilindiği üzere; Devletin varlık sebebi, hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesi yönünde uygun alt yapıyı oluşturmaktır. Her ülke her gün, her işlem ve eylemiyle hukuk devleti olabilme ve hukuk devleti olarak kalabilme sınavı vermektedir. Hukuk devleti olmak esaslı bir hukukileştirme fikrine dayanmaktadır. Hukukileştirmek ise, hukuki ilişkinin her subjektif boyutunu objektifleştirmeyi ve eşitlik ilkesinin hâkim olduğu bir alan oluşturmayı zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, her kurumun hukuk devleti kapsamında bir rolü ve işlevi vardır. Yargı da, kararlarında hukuktan bağımsız olmamak suretiyle, hukuk devleti alanında kendisine yüklenmiş misyonu yerine getirmektedir. Bu nedenle, yargının görevi, sadece baktığı davada ki uyuşmazlığı gidermek değil, hukuk devleti misyonunu gerçekleştirmektir.

Kamu hizmetinin düzenli ve verimli bir biçimde yürütülmesi için vasıta olan İdarelerin, işlem veya eylem süreçlerinin kişi hak ve hürriyetinin kullanılmasını kısıtlayıcı, engelleyici veya geciktirici bir etkiye sahip olması için, o işlem veya eylemin kişinin suçlu olup olmadığının tespiti, suçun önlenmesi amacı gibi Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen nedenlere bağlı olarak tesis edilmiş, kanuni, belirlenebilir, öngörülebilir, ölçülü ve demokratik toplumun gereklerinin zorunlu kıldığı bir işlem ve eylem olması gerekmektedir. Bu niteliklere sahip olmayan bir işlem ve eylem nedeniyle kişilerin hak ve hürriyetlerinin doğrudan veya dolaylı olarak kısıtlanması, engellenmesi, geciktirilmesi hukuk devleti ilkesi ile konulmayacaktır. Bu bağlamda, hükümlülerin sağlık durumunun hücreye koyma disiplin cezasına elverişliliğinin tespitine ilişkin işlemlerin bu niteliklere sahip olmadığı ve evrensel hukuk ilkeleri karşısında bu işlemler nedeniyle kişi hak ve hürriyetlerinin kullanımının gecikmesinin Anayasaya uygunluk korumasından yararlanmaması gerektiği değerlendirilmiştir.

Esas Sayısı : 2017/131

Karar Sayısı : 2017/109

Bu itibarla, 5275 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (g) bendi ile, hükümlülerin sağlık durumunun cezaya elverişliliğinin tespiti süreci nedeniyle koşullu salıverilmelerinin gecikmesi ve açık ceza infaz kurumuna ayrılma sürelerinin uzamasının, hukukun evrensel ilkesi olan hukuk devleti ilkesine aykırı şekilde ceza infaz kurumlarında tutulmaları anlamına geleceği, söz konusu hükmün bu haliyle, Anayasanın 2, 19 ve 38 inci maddelerini ihlal ettiği kanaatine varılarak aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM ; Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1- 6216 sayılı Kanunun 40 inci maddesi uyarınca, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 48 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (g) bendinin, Anayasanın 2 nci, 19 uncu ve 38 inci maddelerine aykırı görülmesi nedeniyle iptali talebiyle,

ANAYASA MAHKEMESİ NEZDİNDE İTİRAZ YOLUNA BAŞVURULMASINA;

Anayasanın 152/1 maddesi gereğince Anaya Mahkemesince bir karar verilinceye kadar davanın geri bırakılmasına,

İşbu dosya hakkında karar verilebilmesi için 6216 sayılı Kanunun 40/5 maddesinde düzenlenen (5) aylık süre sonuna kadar beklenmesine, bu süre sonunda Anayasa Mahkemesi tarafından bir karar verilir ise, bu karara göre verilmez ise, yürürlükteki hükümlere göre karar verilerek davanın sonlandırılmasına,

3- Kararın hükümlüye tebliği için Pınarhisar Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na gönderilmesine,

4- Karar aslının ve dosyanın onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesine,

Dair karar, hükümlünün yokluğunda, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda verildi.”